

Vragen en korte mededelingen

Zeldzame waarnemingen tijdens vogeltellingen. Sinds 1963 tel ik met mijn vrouw alle vogels, die we in terrein-blokken van 10 bunder grootte bij horen en zien kunnen betrappen. Dit in de tijden, dat het vogelleven het sterkst aan bepaalde terreinen gebonden is, namelijk in de broedtijd en in de winter bij open weer. Te beginnen met de afgelopen winter kunnen we ons in vrije medewerking aan het R.I.V.O.N. geheel aan dit sportieve en gezonde buitenwerk geven nu geen ambtsvervulling mij meer opeist.

Talrijk en van grote verscheidenheid zijn de gebieden, welke aldus doorkruist worden. Alhoewel dit onderzoek om biosociologische en oecologische verbanden draait en de hoeveelheden van het grootste belang zijn, geven zeldzame ontmoetingen toch wel een bijzondere fleur aan deze vorm van veredeld jachtvermaak. Zo blijven als lichtpunten bij deze moeizame wijze van vogelkijken enkele ongewone waarnemingen uit het pas voorbijge broedseizoen in de herinnering gegrift.

Om te beginnen dan op 27 mei in het Kroondomein het Uddeler Veld in gezelschap van de Natuurbeschermingsconsulent voor Gelderland Ir. A. Bakker, met wie we bij ons veldbiologische werk nauw contact houden. Een natte heide, begin van hoogveenvorming, op verscheidene plekken onbegaanbaar. Poelen met Veenpluis, veenmosbulten, overwegend dikke pollen Pijpestrootje, verder Dopheide enz. Aldaar onder de Wulpen, Kieviten, Watersnippen, Wilde eenden en Wintertalingen zowaar een **Bosruiter**, volkomen onverwachts. Slechts enkele tientallen meters scheidden ons tenslotte van de in het geheel niet schuwe vogel, prachtig waar te nemen op een niet bereikbaar eilandje. Ook later bleef hij almaar in de buurt. Een der zeer zeldzame broedgevallen van deze soort in ons land (althans het biotoop was daartoe wel zeer geëigend) of alleen maar een overzomeraar? Toch al iets heel bijzonders in het Gelderse.

Vier dagen later in het natuurreservaat De Grote Peel, nu vergezeld door de volijverige bewaker M. H. van Deursen, een uitstekend vogelkenner, die vele en vele nesten op de kaart heeft aangegeven. Langs een pad in een open berkenbos, meest middelste boomlaag met ondergroei van Pijpestro en Veenpluis, verder veenmos en nog 20% open water. Zoals verwacht kon worden veel Fitissen, Rietgorzen en ook Matkoppen. Toen plotseling naast ons misbaar van een **Pijlstaart**-wijfje, dat ons met aller-

lei afleidingsmanoeuvres geruime tijd bleef volgen. Aan het einde van wat voor pad doorging moesten we wel het veen door om een ander pad terug te nemen, wat ons ergens gelukte. Daar hadden we warempel het wijfje weer, vol grimassen zwemmend, duikend en fladderend tussen de struiken.... en jawel, het kon niet missen: de jongen vlakbij. Acht flinke telden we er. Een prachtige waarneming, die ons alle muggesteken zonder morren op de koop toe deed nemen!

Minder buitenissig was het opvliegen op 18 mei van een wijfje **Kuifeend** vanuit de Pijpestro-pollen van het Goorven, eveneens een reservaat, onder Netersel. Er was niet bij te komen; dichtbij een plas, waarop meer Kuifeenden, waaronder ook mannetjes, tussen de eilandjes bij de oever rondzwommen, op zichzelf al een verdacht verschijnsel in deze tijd van het jaar. **Wintertalingen** zijn zeker geen ongewone broeders op heiden en hoogvenen in ons land: tweemaal stuitte we bij het doorkruisen (nesten zoeken doen we niet!) op een nest met 8 eieren, kunstig verborgen tussen het Pijpestro. Dergelijke landschappen als waarin we Bosruiter, Pijlstaart, Kuifeend en Wintertaling tegenkwamen, zijn in het noorden, waar de vogels in de broedtijd thuis zijn, uiteraard te kust en te keur.

Nu genoeg over deze gasten uit het noorden! Ook uit het zuiden komen ons wel vogels verrassen. Zo op 6 juni 's morgens op de Grebbeberg, toen we in het hoge eikenbos met zijn dichte ondergroei met varens rondliepen. Dit bos nam de top onder de bos-blokken met liefst 32 vogelsoorten en onder deze was tot onze grote verbazing de **Hop**. De steeds weer herhaalde roep, waaraan deze fraaie vogel zijn naam ontleent, loog er niet om, maar we waren toch erg blij toen we tenslotte de vogel in de kijkers kregen. Schitterend zoals hij daar zat in de ochtendzon: boven in een dode boom! En laat hij nu ook nog van die spar in de eiken van ons blok vliegen, zodat we hem voor opname nr. 199a konden noteren, al was het dan niet als broedvogel. Gewaarschuwde vrienden van de Vogelwerkgroep Wageningen kregen hem helaas later niet meer te zien: de vogel was gevlogen. Wel meende Hoogers succes te hebben, maar Spreeuwen hadden bereids de roep van de Hop als een bijzondere noot aan hun variaties toegevoegd.

RIVON

Prof. Dr. D. M. DE VRIES,
G. DE VRIES—SMEENK.